Ce a făcut Dumnezeu înainte de a crea lumea ?

Problema timpului

Sfântul Augustin

Confesiuni XI. 10.12-13.15.

Întrebări la care s-a răspuns acum un mileniu și jumătate, care încă sunt puse de unii oameni neinformați

Sursa: Augustine , Le confessioni, italiană . trad . S. Pitaluga, Garzanti, Milano -1991. Din cartea „Istoria filosofiei" de Umberto Eco, volumul 10, pp. 77, 78. Inserție în ziarul Vima din duminică, 1-4-2018.

Paginile celei de-a unsprezecea Cărți a Confesiunilor conțin una dintre cele mai faimoase reflecții filosofice asupra problemei timpului.

Augustin pune problema timpului pornind de la întrebarea: Ce a făcut Dumnezeu înainte de creație?

Întrebarea are o mare semnificație teologică, deoarece a întreba unde este plasat Dumnezeu într-o linie temporală înseamnă a accepta că El este supus trecerii timpului. Aceasta ar implica pierderea caracteristicilor de eternitate, imuabilitate și perfecțiune care îl disting pe Dumnezeul creștin.

Augustin subliniază că a vorbi despre un „înainte" și un „după" cu privire la Dumnezeu este complet nepotrivit, dat fiind că, prin crearea lumii, Dumnezeu a creat și timpul.

Dumnezeu transcende creația și distincțiile ei temporale în trecut, prezent și viitor. Întrebarea despre ce a făcut Dumnezeu înainte de creație este, prin urmare, o problemă falsă, care nu poate pune sub semnul întrebării eternitatea divină.

Confesiuni XI. 10.12-13.15.

Iată-l: nu la bătrânețea adâncă ajung cei care se întreabă: „Ce a făcut Dumnezeu înainte de a crea cerurile și pământul? Dacă într-adevăr nu a avut probleme și nu a făcut nimic”, spun ei, „de ce nu a menținut același regim mai târziu, în care s-a abținut de la orice acțiune? [...]

Dar dacă în esența divină apare ceva care nu exista înainte, nu este adevărat să spunem că această esență este eternă. Dacă, dimpotrivă, voința divină care a creat creația a fost eternă, de ce nu este și creația eternă?

Așa răspund eu oricui mă întreabă ce a făcut Dumnezeu înainte de a face cerurile și pământul. Nu ca cel care, cu o remarcă spirituală, a respins agresivitatea întrebării răspunzând: „El a pregătit Gheena pentru oricine cercetează abisul”. Râsul nu este suficient pentru ca cineva să înțeleagă. Nu, nu răspund așa:

Aș prefera un răspuns de genul: „Ceea ce nu știu, nu știu”, ceea ce mă scutește măcar de ironia superficială a cuiva care pune o întrebare profundă și de lauda cuiva care dă un răspuns greșit. [...].

Dar dacă cineva este atât de ușor la minte încât să-și imagineze vremuri și mai îndepărtate și visează că Tu, un Dumnezeu care poți face toate lucrurile și creezi și susții toate lucrurile, Creator al cerului și al pământului, ai așteptat nenumărate secole înainte de a începe o lucrare atât de magnifică, să se trezească și să deschidă ochii larg, căci ceea ce visează este ireal.

Și cum ar putea trece nenumărate veacuri dacă nu le-ai fi făcut Tu, Creatorul tuturor veacurilor, Tu, care le-ai întemeiat?

Și cum ar putea exista un timp pe care să nu-l fi stabilit?

Și cum poate trece, dacă n-a existat niciodată?

Dacă, așadar, tot timpul este opera ta și dacă a existat un timp înainte de a face cerul și pământul, de ce se spune că te-ai abținut de la orice muncă?

Acel timp mai timpuriu, tocmai, a fost stabilit de tine și nu a putut trece niciun moment înainte ca tu să stabilești timpul.

Dacă, dimpotrivă, nu a existat timp înainte de crearea cerurilor și a pământului, de ce ne-am mira ce ați făcut atunci?

Nu există „atunci” unde nu există timp.